

“Antropolojiye giriş” konu anlatımı “Antropoloji” ders notları ve kitapları kullanılarak derlenmiştir.

Kısaca Konu Başlıkları

- A) Bir Bilim Dalı Olarak Antropoloji
- B) Antropolojinin Alt Dalları
 - 1- Sosyal-Kültürel Antropoloji
 - 2- Biyolojik-Fiziksel Antropoloji:
 - 3- Arkeoloji
 - 4- Dilbilim
- C) Antropolojinin Yaklaşımı ve İlkeleri
 - 1- Bütüncülük
 - 2- Evrensellik
 - 3- Uyarlanma
 - 4- Bütünleşme
 - 5- Kültürel Görecilik
 - 6- Karşılaştırmacılık

A) Bir Bilim Dalı Olarak Antropoloji

- Antropoloji, anthropos (insan) ve logos (bilim) kelimelerinden oluşan bir terimdir. Antropoloji insan bilimi demektir.
- Antropoloji aşağıdaki 3 soruya cevap arayan bir bilim dalıdır.

1. Neden insanların ve toplumların benzer yanları vardır?

2. Neden insanların ve toplumların farklı yanları vardır?

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

3. İnsanlar ve toplumlar nasıl ve neden değişirler?

Bu sorular şu soruları kapsar:

- Niçin insan fiziksel olarak değişmiştir?
- İnsanlar ortak bir kökenden gelmelerine karşın niçin pek çok ayırıcı özelliklere sahip insan toplulukları vardır?
- Eğer insanın kültüründen ve dilinden kaynaklanan farklılıkları, davranışındaki biyolojik kalıtsal farklılıklarının sonucu değilse, diller ve kültürler arasında var olan çok büyük farklılıklar nasıl açıklanabilir?
- Kültürün doğası nedir ve kültürler nasıl değişirler?
- İnsanın sosyal ve kültürel davranışının çeşitli yönleri arasında hangi sistematik ilişkiler vardır?
- Bireyler kendi kültürlerinin belirlediği amaçları ve idealleri nasıl gerçekleştirirler?
- **Kültür** ve kişilik arasında ne gibi bir ilişki vardır? Bu sorunların çözümleri bütün insan türlerinin yoğun araştırılması ve karşılaştırılmasını gerektirir.

Kısaca: antropoloji insanı tüm veçheleriyle, yani fiziksel dünyası, biyolojik yapısını, evrimi, toplumsal örgütleniş, geçim faaliyetleri, ideoloji ve inançları, cinsiyet rolleri ile ele alan bir bilim dalıdır.

Antropolojiyi diğer bilimlerden ayıran en önemli özellik, saha çalışmasına verdiği önemdir. Sosyolojiyle, psikolojiyle, coğrafyayla, ekonomiyle, tarihle ve siyaset bilimleriyle doğrudan ilişkilidir.

Ayrıca Antropoloji, biyolojik ve sosyal bilimlerin yaklaşımlarını birleştiren tek bilimdir.

B)Antropolojinin Alt Dalları

Antropolojinin alt dallarını 4 ana grupta inceleyebiliriz:

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

1-Sosyal-Kültürel Antropoloji

İnsanın, biyolojik varlığının dışında yarattığı toplumsal-kültürel alanı, bütün çeşitliliği ve benzerlikleri içinde kavramaya ve anlamaya yönelmiş olan antropoloji dalı sosyal kültürel antropolojidir. Bu alanın temel malzemesi, belirli bir topluluğun bütün kültürel örüntüsünü gözler önüne sermeye yönelen etnografya çalışmalarıdır.

Etnografya: Alanda gözleme dayalı olarak bir topluluğun bütün kültürel yönlerinin kaydedilmesidir.

2- Biyolojik-Fiziksel Antropoloji:

İnsanın biyolojik çeşitliliğini, canlılar dünyası içindeki yerini ve evrimini, eski insan topluluklarının karşılaştıkları sağlık sorunlarını ve onların demografik özelliklerini inceleyen geniş bir alandır. Belirli alt dalları vardır.

3- Arkeoloji

Eski insan topluluklarının bıraktıkları ve bugüne kadar ulaşan, genellikle toprak altından çıkarılan maddî kültür varlıklarının saptanmasını, bunların incelenmesiyle geçmiş kültürlerle, **yaşam** ve geçim biçimlerine ilişkin bilgilerin elde edilmesini amaçlayan geniş bir çalışma alanıdır.

4-Dilbilim

Bazı antropoloji yaklaşımları sadece **dil** çözümlmelerine yaslanmayı etnografyadan daha önemli bir kültür çözümlemesi yöntemi olarak benimsemiştir. Bu nedenle dil çalışmaları, antropolojinin geniş yelpazesi içinde kendisine önemli bir yer bulmuştur. Toplumsal dilbilim günlük yaşamdaki iletişim ortamında, farklı toplumsal katmanlarda ve kültürel eşiklerde dilin

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

kullanım biçimlerini inceler.

C)Antropolojinin Yaklaşımı ve İlkeleri

1-Bütüncülük

Antropoloji bütün insanî olguları bütünlüğü içinde görmeye çalışır. Diğer insan bilimler ve biyolojik bilimler ise insanın bir yönü üzerine yoğunlaşır. Bu bütünlük içinde kapsayıcı bir insanlık tarihi kurmaya uğraşır ve bütün bu olguların birbiriyle ilişkilerini anlamaya çalışarak bütüncü bir kültür kuramına yönelmeyi amaçlar.

2-Evrensellik

Antropoloji insanın evrenselliğini savunur. Bu bakış açısına göre bütün toplumlar ve kültürler tümüyle ve eşit biçimde insanîdir. Bu bakımdan bütün toplumlar insanlık mirasının değerli örnekleridir ve bu çeşitliliği yansıtan her yaşam biçiminden öğrenecek çok şey vardır. Çok şey öğrenirken, bir taraftan da insan türünün olanaklarını, yeteneklerini, neleri yapıp-yapamayacağını ve sınırlılıklarını da öğreniriz.

3-Uyarlanma

İnsan içinde bulunduğu çevrenin baskısı altındadır. İklim, yağış miktarı, toprak gibi fiziksel **çevre** etkenleri ile yaşadığı yere özgü bitki ve hayvan varlığı gibi yaşamsal çevre etkenleri onun yaşam biçimini belirler. Belirli bir insan topluluğunun devamlılığı ve istikrarı, bu çevresel etkenlere uyarlanabilme yeteneğine bağlıdır.

4-Bütünleşme

Belirli bir kültürün öğelerinin birbiriyle bütünleşmesi, o kültürün ayakta kalmasında, istikrarında ve sürekliliğinde belirleyici bir rol oynar. Din, akrabalık, iktisadî yaşam, siyasal

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

örgütlenme gibi ögelerin birbirlerini destekleyici bir bütün oluşturması, kültürlere bu açıdan yarar sağlar.

5-Kültürel Görecilik

Antropolog toplumların kültürel bakımdan farklı olduğunu bilir. Ötekileri gerçek anlamda anlamak ancak kültürel görecilik yaklaşımıyla mümkündür. Kültürel görecilik, kısaca, başkalarının inanç ve davranışlarını onların kendi gelenek ve deneyimleri içinde değerlendirmek ve yorumlamaktır.

6-Karşılaştırmacılık

Antropoloji tek bir toplumu ya da kültürü ele almakla yetinmez, genel bir kültür kuramına yönelir. Bu nedenle belirli olgular bakımından farklı **toplum** ve kültürleri karşılaştırmaya eğilimlidir.

- [Facebook'ta paylaşmak için tıklayın \(Yeni pencerede açılır\)](#)
- [Twitter üzerinde paylaşmak için tıklayın \(Yeni pencerede açılır\)](#)
- [WhatsApp'ta paylaşmak için tıklayın \(Yeni pencerede açılır\)](#)
- [Pinterest'te paylaşmak için tıklayın \(Yeni pencerede açılır\)](#)
- [Tumblr'da paylaşmak için tıklayın \(Yeni pencerede açılır\)](#)
- [Reddit üzerinde paylaşmak için tıklayın \(Yeni pencerede açılır\)](#)
- [LinkedIn üzerinden paylaşmak için tıklayın \(Yeni pencerede açılır\)](#)
- [Yazdırmak için tıklayın \(Yeni pencerede açılır\)](#)

Bu PDF içerik [Dilimiz.Gen.Tr](#) sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.